

Aan:
Dhr. Overkleef

In afschrift aan:
Provinciale Staten van Utrecht

Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen ex. art. 47 betreffende 'vogelgriep overgesprongen op koeien in Californië'
Datum	2-07-2024
Documentnummer	UTSP-67524771-46544
Contactpersoon	Roelof Martens
Telefoonnummer	+31618581090
E-mailadres	roelof.martens@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	LLO
Team	NEL
Bijlagen	Geen

Geacht Statenlid Overkleef,

Op 16 april heeft u schriftelijke vragen gesteld over 'vogelgriep overgesprongen op koeien in Californië'. Hieronder beantwoorden wij de door u gestelde vragen.

Uw toelichting

In Californië schijnt de vogelgriep te zijn overgesprongen op koeien

(<https://www.latimes.com/environment/story/2024-04-14/nobody-saw-this-coming-californiadairies-scramble-to-guard-herds-against-bird-flu>). Hoewel koeien er niet erg ziek van worden, is het toch een zorgwekkende ontwikkeling. Als de vogelgriep overslaat op de mens heeft dat mogelijk grote gevolgen – en dat scenario lijkt weer een stapje dichterbij gekomen. Het is van groot belang dat we ons hier tegen wapenen. We hebben niet voor niets in ons coalitieakkoord afgesproken dat we de verspreiding van zoönosen willen tegengaan.

In het hierboven aangehaalde stuk staat dat de besmetting van koeien met vogelgriep als een donderslag bij heldere hemel kwam. Met die mogelijkheid werd geen rekening gehouden; er werd dan ook niet actief gemonitord op de nabijheid van besmette vogels op veehouderijen.

In dit kader hebben wij een aantal vragen:

Vraag 1

- Op wat voor manieren krijgt besmettingsgevaar tussen diersoorten een plek in de Utrechtse monitoring en preventie?

Antwoord 1

In Nederland is de verantwoordelijkheid voor zoönosen verdeeld over meerdere overheidsorganen en instituten. De belangrijkste taakverdeling ziet er als volgt uit:

- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM): Dit instituut speelt een centrale rol in de bewaking en bestrijding van zoönosen. Het RIVM verzamelt en analyseert data, voert onderzoek uit en adviseert de overheid over het beleid en de bestrijding van uitbraken.
- Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA): De NVWA houdt toezicht op de voedselveiligheid en de gezondheid van dieren. Ze voert inspecties uit en handhaaft de regelgeving om de verspreiding van zoönosen via voedsel en dieren te voorkomen.
- Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD): De GGD-en spelen een rol op lokaal niveau. Zij zijn verantwoordelijk voor de bestrijding van infectieziekten, inclusief zoönosen, binnen hun werkgebied. Ze werken vaak samen met het RIVM en de NVWA.
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS): Dit ministerie is verantwoordelijk voor het volksgezondheidsbeleid in Nederland, inclusief het beleid rondom infectieziekten en zoönosen.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV): Dit ministerie houdt toezicht op de veehouderij en landbouwsector en werkt samen met de NVWA om de gezondheid van dieren te waarborgen en zoönosen te bestrijden.

Als het gaat om monitoring en preventie op het gebied van zoönosen dan heeft de provinciale overheid geen directe taak of verantwoordelijkheid.

Wel worden de provincies betrokken bij verschillende overleggen die voor het beleid rondom dit onderwerp van belang zijn. Als voorbeeld kan het onderzoek naar 'Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO-III)' worden genoemd. Dit onderzoek concentreert zich op de oorzaak van het verhoogd voorkomen van longontsteking bij omwonenden van geitenhouderijen en de provincies spelen een rol bij de zogenaamde 'geitenstop'. Het is nog onzeker wanneer dit onderzoek zal worden opgeleverd.

Vraag 2

- Wat voor maatregelen worden specifiek getroffen om de verspreiding van vogelgriep tussen diersoorten te monitoren en tegen te gaan?

Antwoord 2

Zie het antwoord op vraag 1 en vraag 3.

De provincie heeft geen taak als het gaat om de monitoring van eventuele verspreiding van vogelgriep tussen diersoorten. Er worden specifiek hiervoor door de provincie ook geen maatregelen getroffen.

Het beleid voor (nieuw)vestiging en uitbreiding van locaties voor intensieve veehouderij is beschreven in de Omgevingsvisie. Dit verschilt tussen bijvoorbeeld een 'landbouwontwikkelingsgebied' en andere gebieden.

Voor specifiek geitenhouderijen geldt dat wij, in afwachting van nader onderzoek naar negatieve gevolgen van geitenhouderijen voor de volksgezondheid, de vestiging en uitbreiding niet toestaan. De geitenstop is ook opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening.

Vraag 3

- Heeft de provincie de bedrijven in kaart waar pluimvee, koeien en varkens in elkaars nabijheid verkeren? Waarbij zij opgemerkt dat vooral varkens heel goeie incubators schijnen te zijn voor nieuwe varianten en mutaties van virussen, die daarmee een gevaar kunnen betekenen voor de mens.

Antwoord 3

We hebben in beeld hoeveel bedrijven er zich per sector in Utrecht bevinden en waar deze zich bevinden. In verband met privacywetgeving zijn deze gegevens vooralsnog niet publiek toegankelijk

Vraag 4

- Kunt u een overzicht geven van de taakverdeling tussen verschillende overheden en andere actoren als het gaat om monitoring en preventie op het gebied van zoönosen?

Antwoord 4

Zie het antwoord op vraag 1.

Vraag 5

- In de Gelderse Vallei wordt intensief veeteelt bedreven. Dat gebied ligt deels in Gelderland. Trekken de provincies (en gemeenten en andere actoren) samen op, op het gebied van monitoring en preventie? Zo ja, hoe ziet de samenwerking eruit?

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 1.

Als het gaat om monitoring en preventie op het gebied van zoönosen dan heeft de provinciale overheid geen directe taak of verantwoordelijkheid.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen